

функционировании рынка недвижимости. В то время как коммерческие банки продолжают занимать значительное место на рынке депозитов до востребования, рыночная доля кредитных кооперативов в других видах депозитов (7,7%) выше, чем их доля на общем рынке депозитов (6,9%). Руководствуясь принципом доверительных долгосрочных отношений со своими членами-клиентами, данные кредитные учреждения отдают предпочтение менее ликвидным формам ответственности. Во многом благодаря таким отношениям кредитные кооперативы и кооперативные банки минимизировали свои финансовые потери, вызванные экономическим кризисом 2008-2009 гг. Обслуживая членов-клиентов территориально отдаленных районов, данные учреждения обеспечили себе дополнительный источник поступления денежных средств. Чтобы противостоять вызовам мирового кризиса, испанские сельские кредитные кооперативы стали участниками общей взаимной схемы защиты (sistemas institucionales de protección). Система позволяет участвующим учреждениям перераспределять ликвидность, гарантирует платежеспособность своих членов и облегчает их доступ к рынкам капитала.

Литература

1. Ayadi R. Investigating Diversity in the Banking Sector in Europe: Key Developments, Performance and Role of Cooperative Banks / R. Ayadi, D.T. Llewellyn, R.H. Schmidt, E. Arbak, W. Pieter. – Brussels: Centre for European Policy Studies, 2010. – 168 p., vi.
2. International Co-operative Alliance Statement on the Co-operative Identity [Електронний ресурс] / Режим доступа: <http://www.ica.coop/en/what-co-op/co-operative-identity-values-principles>.

3. ІНСТИТУЦІОНАЛЬНО-ЕВОЛЮЦІЙНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ ФІНАНСОВИХ РИНКІВ

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ РОЗВИТКУ РИНКУ ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ У АГРОСФЕРІ

Беляєва Г.Є., к.е.н.

Донецький національний технічний університет

Беляєва О.Л., к.т.н., доц.

Одеська національна академія харчових технологій

Промисловий потенціал України є базисом, на який спирається діяльність решти секторів економіки: сільського господарства, енергетики, будівництва, торгівлі, фінансової

діяльності, сфери послуг тощо, а й є рушієм соціально-економічного розвитку країни [1]. Але функціонування підприємств промислової галузі за останні роки значно змінює криза, що знаходить негативне відображення на її результатах. Особливо це стосується вугільної галузі, яка стає дедалі збитковою через високу собівартість видобутку та високу конкуренцію на ринку вугілля і виникає гостре питання про її реформацію.

Все більше набуває розвиток аграрний сектор економіки, в цей час великі компанії та промислові корпорації диверсифікують діяльність та спрямовують інвестиції у даному напрямку. Для цього є значні передумови. Як свідчать статистичні дані, протягу 2004–2011 р.р. рентабельність виробництва сільськогосподарської продукції та рослинництва зросла в динаміці з 8,1% до 27% та 20,3 % до 32,3% відповідно. У цей же період спостерігається зростання (з незначними коливаннями) індекс виробництва сільськогосподарської продукції, яка складає більше 10% у структурі ВВП [2].

Розвиток сільського господарства пов'язаний зі значним ризиком, що викликає певні труднощі зі здійсненням фінансування даної галузі. Попри це, ринок фінансових послуг щодо аграрного сектору досить поширений. У багатьох розвинутих країнах ще з 80-х р.р. минулого століття державне регулювання було спрямоване на створення загальногосподарського клімату заохочення щодо оновлення основних фондів та надання різнопланових пільг, у тому числі податкових, фірмам, які впроваджували сучасні види обладнання через лізингові операції. Основним представником в Україні є Національна акціонерна компанія “Украгролізинг” [3]. Фінансування лізингових операцій, здійснюваних компанією, виконується за рахунок коштів Державного бюджету України. Предметом лізингу у даній компанії є техніка та обладнання для агропромислового комплексу тільки відчизняного виробництва, а лізингоодержувачами – сільськогосподарські підприємства та інші суб'єкти господарювання агропромислового комплексу. Таким чином, держава затверджує перелік і граничні ціни на техніку та обладнання вітчизняного виробництва для агропромислового комплексу, закупівля якої фінансується за рахунок коштів державного бюджету. Така політика має, безперечно, позитивний результат і надає певні фінансові гарантії для сільхозвиробника. Але обмежуватися тільки підтримкою держави не слід, а одночасно відкривати можливості кредитування та інвестування, у т.ч. і для представників зарубіжних країн.

Завдяки наданню різноманітних фінансових послуг стає можливим використовувати фінансовий ринок в якості економічного важеля, як активного інструменту управління в даній сфері. Певні українські банки погоджуються кредитувати агропромислові підприємства, враховуючи майбутні ризики згідно погодних умов та специфіки діяльності.

Своєрідним підґрунтям ринкових перетворень, що відбулися в аграрній сфері України, стало стрімке зростання банківських кредитних вкладень. За останні роки їхні обсяги зросли у 15 разів при зниженні відсоткової ставки до 17,4 % та збільшенні питомої ваги довгострокових кредитів з 24 до 58 %. При цьому, загальновизнано, що фінансова підтримка агроформувань через механізм здешевлення кредитів є важливою складовою системи їх кредитного забезпечення. За роки її функціонування найбільш вагомими здобутками стали: зростання обсягів пільгового кредитування агроформувань у 4,6 рази; розширення напрямів кредитного забезпечення галузі через комерційні банки і кредитні спілки; подовження строків користування кредитами на умовах здешевлення до трьох років і зростання питомої ваги середньострокових кредитів [4].

Для удосконалення функціонування ринку фінансових послуг в сфері аграрного бізнесу вимагає створення певних дієвих інструментів та механізмів. Перш за все, це розвиток інституційної системи, а саме розробка й прийняття законодавчих і нормативних актів, що забезпечує конкурентне середовище на ринку фінансових послуг та рівноправність його учасників. Також слід приділити увагу створенню дієвої системи інформаційно-фінансового посередництва між аграріями та фінансовими установами. Таким чином, розширення ринку фінансових послуг у аграрній галузі, а саме: запровадження нових форм гарантій банківського кредитування, значне спрощення інформаційного забезпечення та доступності фінансових операцій, створення умов для місцевого та зарубіжного інвестування, страхування ризиків, дає змогу підвищити рівень фінансово-економічної безпеки агропідприємств, що, у свою чергу, забезпечує стійкий розвиток держави.

Перелік посилань

1. Плищук О. М. Стан промисловості на сучасному етапі фінансової кризи / О. М. Плищук, С. А. Щербина // Научный прогресс на рубеже тысячелетий. – 2010. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.rusnauka.com/14_NPRT_2010/Economics/66254.doc.htm
2. Зведені показники сільськогосподарського виробництва / Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
3. Офіційний сайт компанії “Украгролізинг”. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukragroleasing.com.ua/>
4. Гудзь О.Є. Сучасний вимір інвестиційного кредитування агроформувань в умовах кризових дифузій економічного простору / О.Є. Гудзь // Экономика Крыма. – 2009. – № 27. – С. 34–37